

維吾爾語
方言詞彙調查表

غۇيۇغۇرتىلى دەپتە لېكسىكونى
تەكشۈرۈش دەپتەسى

بېجىن 1956 北京

維語方言調查大綱詞彙目錄

УЙҒУР ТИЛИ ДИАЛЕКТИНИ ТӘКШҮРҮШ
ПРОГРАММИСИНІҢ ЛЕКСИКА МУН-
ДӘРИЖИСИ

一、 职业生涯: диханчиликқа айт сөзләр	1
: 作物	1
2. 农具	3
3. 农事	5
4. 农业生产合作社 диханчилик ишләпчикириш кофиратсийиси	12
二、 手工业生涯: қол һүнәрвәнчиликкә айт сөзләр	18
1. 手工业	18
2. 皮革业	20
3. 木作业	22
4. 纺织业	24
5. 缝业	25
ТЕКҮРЧИЛИК	
МУЗДУЗЧИЛИК	
ЙАҒАЧЧИЛИК	
ТОҚУМИЧИЛИК	
ТИКҮЧИЛИК	

6. 制造业   саятчилик   27

7. 其他   башқилар   29

三. 商业: сода тижарат (сода-сетиқ)

四. 畜牧业: чарвичилиқ   31

1. 牲畜   чарва-мамалар   35

2. 牲畜用品   чарвамамалар үчүн иштилидиған нәрсиләр   39

3. 畜产品   чарвичилиқ мәһсулатлири   43

五. 饮食类: йәмәк-ичмәккә айт сөзләр   44

1. 饮食类   физа   44

2. 烟茶饮料类   тамақ, чай, һәм уссулуқ   50

3. 果品糖食类   миға һәм қандәләтләр   52

4. 蔬菜类   көктат   56

5. 佐料及药品类   дарәдарман һәм бәзидарилар   57

6. 各种味道   түрлүк тәмләр   59

7. 食品   қана-қомучлар   61

六. 日常用品类: истимал буйумлириға айт сөзләр   63

1. 布匹、呢絨、綢緞類 рәхләр

63

2. 服裝類 кийим — кичәкләр

66

3. 綉繡類 орун - көрпә

70

4. 化妝品類 зиннәт бойумлири

71

七、住所及室內用具:

Тураҗайлар вә өй ичисай манлири

74

1. 住 丹 Олтураҗай

74

2. 室內用具 өй ичисай манлар

77

八、人 文 类

Етнуграфияйгә айт сөзләр

83

1. 家族、親屬 Уруф туққанлар

83

2. 职业、职业 特点 Түрлүк кәсип вә кәсиптики кишиләр

87

3. 个性、特征 характер вә алайидиликләр

95

4. 种族、民族 ерқ вә милләт

98

九、生理衛生

Физалогии вә тазилиқишлиригә

101

айт сөзләр

1. 人体器官 аДәмниң тән әзалири

101

2. 人体动作 тән әзалириниң һәрикәтлири

110

3. 分泌物 тән әзалири чиқиридиған суйуқуқ маддиләр

114

4. 疾病衛生	африқ, вә тазилик	115
Г. 文教类:	мәдини-марип иширигә айт сөзләр	122
1. 文化、教育	мәдини - марип	122
2. 艺术、文娱	әдибийәт- сән'әт	131
Д. 民俗、宗教类:	мили өрп-әдәткә айт сөзләр	138
1. 民族風俗	мили өрп- әдәт	138
2. 宗教信仰	дини итиқат	142
Е. 天文地理类:	жүзгәрийә вә әстраһномийиғә айт сөзләр	148
1. 行星	планетлар	148
2. 气象	метрологийә	149
3. 地理	жүзгәрийә	152
4. 季节和时令	пәсил вә вахтлар	161
Ж. 动物类:	һайванатлар	163
1. 野兽类	йиртқучлар	163
2. 飞禽类	учарқанатлар	166
3. 昆虫类	қурт қоңғузлар	170
4. 水陸类	су һайванлири	173

(5)

五、植物类:

1. 树木类

2. 花草类

六、矿物类

1. 金属

2. 非金属

七、社会政治类

七、经济类

八、交通邮电类

1. 交通

2. 邮电

九、军事类

1. 兵种

2. 武器

3. 军事术语

4. 军衔

өсүмлүктөр

дәрехләр

гүл вә отлар

六、礦物类

1. 金属

2. 非金属

өлүк төбимәткә айт сөزلәр

миталлар

мәдәнләр

Сийаси ижтимаий нәрсиләргә айт сөزلәр 186

Ихтисадий санидики сөزلәр 208

Транспорт, почта телеграф ишлиригә айт сөزلәр 216

Транспортқа айт сөزلәр 216

Почта—телеграфқа айт сөزلәр 223

Һәрби ишләргә айт сөزلәр

армийә түри

қораллар

Һәрби аталилар

Һәрби унван 234

239

161

廿、抽象名詞

其、代詞

1. 人称代詞

2. 物主代詞

3. 指示代詞

4. 品质代詞

5. 反身代詞

6. 疑问代詞

7. 确定代詞

8. 否定代詞

9. 疑问代詞

10. 不定代詞

其、形容詞

其、数詞

1. 基数詞

2. 序数詞

3. 集数詞

эстракит исимлар

алмашлар

кишилик алмашлири

егилик алмашлири

көрсүтүш алмашлири

охшутуш алмашлири

өзлүк алмашлири

сوراق алмашлири

бөлгүлөш алмашлири

болушсиз алмашлири

гуман алмашлири

бөлгүсиз алмашлири

сүпөтлөр

сан

түп санлар

дэрижэ санлар

ортак санлар

242

247

247

247

248

249

249

250

251

252

253

254

255

269

269

272

278

1. 倍数詞	Үлүш вә мөлчәр (чама) санлар	(7)
5. 分数類	кәсир санлар	276
苗、初詞	пейллар	277
基、副詞	рәвишләр	278
1. 时间副詞	бахт. рәвишлири	340
2. 处所副詞	орун рәвишлири	343
3. 次数副詞	һәләт рәвишлири	344
4. 比量副詞	дәрижә миқдар рәвишлири	346
附：構詞法	Қошумча : сөزلәрнің йәсилиши һәққидә	350

一、农业生产 词汇

1. 作物		Зиғатлар	
小麦	буғдай		
大麦	арпа		
小米	тегирик		
燕麦	сулу		
色谷, 高粱	конак		
色谷	көмүкконак		
高粱	сүпүргө конак		
白高粱	ақ конак		
稻	шал		
大米	түрүч		
豆	маш		
大豆	пурчак		

谷子	САК				
杂粮	КАРА БИЛИК				
多穗小麦	КИЛТИРИК				
早熟谷	ЧИЛТӨ КӨНК				
春麦	ЙИЗЛИК, БУРДай				
冬麦	КУЗЛК БУРДАЙ/КУЗГай				
野燕麦	ЭЛИХАН				
豌豆	НУКУТ				
红花(油料作物)	Заран, За				
菜籽	ЗАФУН				
葫蘆	ЗИФИР				
芝麻	ГУНЖУТ				
大蒜	КӨНДИР				
向日葵	АЛТАЙ ПӘДЭС				

蕃花生	Хасиң			
蓖麻	ИНЭКПИТИ			
棉花	ПАХТА			
棉株	КИВАЗ			
棉桃	ТОЗА			
棉籽	ЧИГИТ			
芥末	КИНА			
粮食	ЭШЛИК			
作物	ЗИРАТ			
2. 农具 ДИХАНЧИЛИК САЙМАЛИРИ				
犁	Қиш			
犁	Сапан			
犁	СОҚА			
犁	ЧИШ			

镰刀	0FAK				
木叉	apa				
绳子	aFAMHa				
大草	kapBa				
耙	TAMAK				
耨	COPAM				
长把儿镰刀	чaлFa				
砍土镩	KATMƏH				
犁铧	ГҮРЖӘК				
小铁锹	бәл KATMƏH				
锄头	KOTY				
锄草器	OTYFYH				
麥草打的袋子	бaFAMK				
麻袋	TaFa				

蕨 绳	чигә			
大麻袋	қап			
稻把子	зәмбил			
工 具	сайман(гәсвәп)			
筐 子	сөвәт			
石 滚	тулук			
粗筛子	өткәмә			
细筛子	фәлвир			
蓑	әгләк			
木 桶	сота			
箩坊中间的小子	момә			
礼花机	чифрик			
	түргә			
3. 农 事 日 历 年 度 日 历 表				

团 地	ЕТИЗ				
播 种	ТЕРИЛУУ				
撒 播	ЧАЧМАК				
犁 地	КОШКА ЧИКИШ				
畦、耨	ЧӨНӨК				
控 畦	ЧӨНӨК ТАРТМАК				
种	ТЕРИМАК				
施 肥	ОГУТЛАШ				
施 肥	КИФТҮКҮШ				
犁 地	ЙАР КАЙДАШ				
种 子	УРУК				
行 种	ТАПКА (САЛИШ 'КУРАЛАП ТИРИШ)				
耙 地	ТИРНИЛЭШ				
(播种前) 灌溉	ОСА КИЛМАК				

膠种、翻草	СТАКЧИЛИК ...			
翻草	СТАШ			
潮濕	НӘМ			
浸濕	НӘМДИНӘК			
水	СУ			
水滴	ЕРИК			
水渠	ӨСТӘҢ			
死水	ТОХТАМ СУ			
塘堰水	НҮЛ СҮЙИ			
水凼、坎口	ТУҒАН			
掘	ҚЕЗИШ			
(使)掘	ЙУМШУТУШ			
田埂	КИР			
麥苗	МАЙСА			

輪歇地	ахтама				
荒地	ақһәр				
积肥	буғт тәһләш				
水碾	чә (чәр)				
颗粒	дәһ				
抽穗	дәһләш				
麥子抽穗灌溉的水	дәһ сүһи				
收成	һөсүл				
拔棉	қотурғаш				
拔	жулуш				
收割(名)	ома				
收割(动)	оруш				
刈、打	сокмақ				
麥草	самән				

秀 碑	МЭНГЭН			
獨 厚	ПАХАЛ			
肥 料	ОГУТ			
麥 坊	ХАМАН			
餅	ТАСКАШ			
麥 園	ЧЭШ			
國麥子	ЧЭШЛМЭК			
水 磨	ТҮГМЭН			
烟洗麥子	ҮГҮТ ЭТМЭК			
磨 面	ҮНТАРТМАК			
麥 碾 地	ЕҢИЗ			
地 窖	ГӨМЭ			
儲草房 (或地)	САМАНЛИК			
打 場	ХАМЭН ТИЛИШ			